

Szerkesztőség-és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Csömöri-út 28. szám (Garai-bazár),
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy óra 40 (80 fillér) Félévre 2.40 (4.80 Kor.)
Negyedévre 1.20 (2.40 „ Egyes szám 20 fillér.

Felhívás az összes munkástársakhoz!

Kérjük testvéreinket, hogy minden körben terjeszszék a szövetség eszméjét.

Ernyedetlenül folytassák a tagok gyűjtését. Ha gyűjtőiv szükséges, forduljanak hozzánk. A kitöltött gyűjtő-íveket halodéktalanul küldjék be a központnak.

Ne feledkezzenek meg a szövetség-alapról és toborozzanak szünetlenül előfizetőket a MAGYAR VASUTAS részére.

Értesítjük munkástársainkat, hogy a központi szervező bizottság rövid idő múlva ötvenezer példányban kis füzetet ad ki, amely a vasuti munkások szövetségének célját és hasznát ismerteti népies modorban és meggyőző érvekkel.

Ezt a füzetet a vidéki csoportoknak megküldjük, hogy mindenütt az egész országban terjeszszék az igazság és az összetartás eszméjét.

Dolgozzunk az eddigi szorgalommal és összetartással, akkor rövidesen egy táborban lesz egész Magyarország vasuti munkássága és igozaink győzelme biztosítva lesz.

Üdvözlettel

a központi szervező-bizottság.

A műhelyfőnökök.

Aki elejétől fogva, és figyelmes olvasója a Magyar Vasutasnak, az új hangokat és új színeket vehet észre lapunkban. Akik hosszú, keserű és szenvedélyes harcot vívtunk — néha bizony személyes éllel — a műhelyfőnökök, mérnökök, művezetők, egyéb szolgálati főnökök és p. felvigyázók egy-némelyikének az alantasabb alkalmazottakkal szemben tanúsított tulkapásai ellen, mi most erős és határozott dicséret hangján emlékszünk meg néhány műhelyfőnökről.

És nemcsak mi, nyomtatott szóval, de munkástársaink a nagy nyilvánosság előtt, gyűléseken, élő szóval is a föltétlen elismerés adóját rójják le

azokkal a műhelyfőnökökkel szemben, akik erre rászolgáltak.

Elegendő lesz csak egy pár példát fölemlítenünk. A K. p. u. műhely, az Istvántelki főműhely, a temesvári műhely és a kolozsvári műhely főnökeit lapunkban is, gyűléseken is meleg hálával és elismeréssel említették munkásaik.

Ezzel a sor nincs lezárva, de ez a néhány példa elegendő arra, hogy egy fölötté érdekes és jellemző fordulatra és egy megszívlelést érdemlő tanulságra mutassunk rá.

Kétségtelen, hogy a szervezkedő vasuti munkások és szolgálati főnökségeik viszonyában a legtöbb helyütt örvendetes változás állott be. Gyarapodik azoknak a főnököknek a száma, akik nem csak hogy nem akadályozzák, de jó szemmel is nézik a munkások tömörülését. És joggal. Mert belátják, hogy a tömörülés a munkások önértetét, értelmiségét és kötelességtudását fokozza és tapasztalatból tudják, hogy fegyelmezett és intelligens, szervezett munkások ügyesebben, jobban és hivebben végzik munkájukat, mint ahogy elnyomott, értelmetlen rabszolga csapatok végeznek.

Éz a tárgyi oka az örvendetes változásnak. De van személyi oka is. Sajátos dolog, hogy ugyanazok a főnökök, mérnökök és művezetők, akik maguk is szervezkednek és maguk is gyakorolják a helyzetük javítására irányuló küzdelmet, eleinte majdnem kivétel nélkül sanda szemmel nézték a Máv. munkások igazságos mozgalmát és meg nem válogatott eszközökkel iparkodtak a munkások szervezkedését csirájában megfojtani.

Micsoda tévedés és rövidlátás volt tőlük azt hinni, hogy ez a szervezkedés ellenük irányul és a munkások helyzetének a javulása az ő rovásukra történik! Hiszen műhelyfőnök, raktári, fűtőházi, állomásfőnök, művezető, mérnök és pályafelvigyázó csak ugy alkalmazottai ugyanazon munkaadónak, az államnak, mint a munkások, szolgák és ideiglenes alkalmazottak.

És nekik épp úgy kívánatos az alapos és gyökeres rendszerváltozás mint a munkásoknak. Megmutatták már az

1904. sztrájkjánál, hogy milyen éles és áldozatokkal tejes harc árán is készek lendíteni helyzetükön, hogy lehet hát mégis, hogy a munkások mozgalmát ellenszenvvel és ellenségeskedéssel fogadják?

Az utóbbi időben örvendetes tapasztalhattuk, hogy sok szolgálati főnök respektálja a munkások lelkiismereti és mozgási szabadságát és így a szolidaritásnak meleg, erős köteléke szövődik fent és lent között.

Nagy tanulsága van ennek a fejlődésnek ránk nézve és a főnökökre nézve is.

Ha végiggrézünk az egyes műhelyeken, azt tapasztaljuk, hogy ott szabadgondolkodású és előzékeny a munkásokkal szemben a főnökség, ahol a munkások szilárdan összetartanak és erélyes önértettel helyt állanak jogaik mellett. Ahol ellenben maguk a munkások szervezetlenek, vagy ahol az összetartásuk csupán szalmaláng, amely fölcsap egy pillanatra, azután füstben és bűzben esik össze, ott bizony végig vág rajtunk a főnök és a többi feljebbvaló a szolgaság korbácsával.

Szinte klasszikusan szép és tanulságos példáját szolgáltatotta ennek az igazságnak a mozgalmunk a közelmúltban. Ismerünk egy műhelyfőnököt, akit nemrég helyeztek el az egyik műhelyből a másikba. A régi műhelyben olyan híre volt, mint egy kényurnak, aki könnyörtelenül nyomja el a munkások minden önállóságát és valósággal fegyházzá alakítja át az alája rendelt műhelyeket. Persze, annak a műhelynek a munkásai teljesen szervezetlenek és a közös, nagy érdekek iránt közömbösek voltak.

Az új műhelyben azonban, amely egyike a legjobban szervezetteknek, amelynek munkásai a céltudatos harcok első sorában állanak, ugyanaz a műhelyfőnök a legjobb, leglojálisabb főnöknek bizonyult, aki megköveteli ugyan a munkásoktól, hogy munkabeli kötelességüket hiven teljesítsék, egyebekben pedig csöppet sem korlátozza a munkások szabadságát.

Ugyanaz a műhelyfőnök, akit azelőtt gyűlölték a munkások, mint vesze-

delmes ellenségüket, most valósággal bálványozzák.

A tanulság világos. Az a híres Scinnoza-féle mondás, hogy „minden népnek olyan a kormánya, milyent megérdemel” — áll a vasuti munkásokra is. Olyan a főnökség, amilyent maguk a munkások megérdemelnek.

De okulhatnak a változott hangjából lapunknak maguk a főnökök, mérnökök, művezetők stb. szintén láthatják, hogy a szervezkedő vasuti munkások nem ellenségeik, nem gyűlölik őket. Tapasztalhatták, hogy nem *elvből* támadjuk az egyik-másik szolgálati elöljárót, hanem csupán kényyszerűségből. És ahol egy kis rokonszenvet, egy kis barátságot, egy kis igazságérzést találunk a főnökségek részéről, ott nem fukarkodunk a dicsérrel és hálával.

Legyen hát vége annak az egészségtelen és mindkét félre nézve kellemtelen viszonynak, hogy némely szolgálati helyen a főnökségek és a többi feljebbvalók féltékenységgel és rosszindulattal nézik a munkások szervezkedését, maguk a munkások pedig kénytelenek igazaiért folyó harcukban ellenséggé banni a följebbvalóikkal.

Legyenek a följebbvalók igazságosak, emberségesek a munkásokkal szemben, respektálják emberi és polgári jogait, és akkor a vasuti munkások klasszikus szépséggel fejlődő, hatalmas szervezkedése többek között azt a nagyszerű vívmányt is föl fogja mutathatni, hogy megteremtette a kölcsönös megbecsülést, rokonszenven és megértéssel alapuló egyetértést munkások és följebbvalók között, amely elvégre az egész Mávnak csak előnyére szolgálhat. (r. s.)

A kisegítő fékezők nyomorusága.

Szándékosan írom fenti sorokat, hogy a «kisegítő fékezők nyomorusága», mert az az állapot, mely között a kisegítő fékezők ledzének, nem helyzet, hanem a nyomoruságnak az a foka, ami után csak az éhenhalás következik.

Ide-oda két esztendeje lesz, hogy lapunk, a «Magyar Vasutas» a kisegítő fékezőknek is bátor szószólója, kiméltlenül mutatott rá azon állapotokra, amely nem egy nagy kulturális intézmény keretébe, mint a Máv., hanem a leglelketlenebb uzsorás munkás programjába sem illik bele.

Két esztendeje lesz nem sokára, hogy a kisegítő fékezők itt-ott szórványosan mozgolódni kezdtek és ez idő csak megerősített bennünket abban, hogy a mostani nyomoruságunk átka alól egy szabadulás van és ez a céltudatos vasuti szervezkedésnek minden tekintetben támogatása.

Hogy a Máv.-nak egy munkásvédő programja van és ez az, hogy az alkalmazottak bőrén minél több megtakarítás eszközendő, semmi sem bizonyítja jobban, mint a kisegítő fékezők helyzete, illetve nyomorusága.

A hány üzletvezetőség, a hány forgalmi főnökség vagy állomás van, annyiképpen kezelik, illetve vezénylik a kisegítő fékezőt, természetesen rendszeresen a kisegítő fékezők helyzetének a rovására. A napidíjaknak megállapításánál sincs egy egységes kulcs, melynek alapján a kisegítő fékezők tudnák, hogy elvégzett szolgálata után pontosan mennyi napidíj jár, hanem minden állomáson a rendszer sok esetben időközökben is változik.

Tudniillik a kisegítő fékezők napidíjának kiszámításánál alapul kellene venni a vonatok kísérését is, azonban a hónap végén összegyűlemlő számadások oly sok munkát adnak az ezt végző hivatalnoknak, hogy ezek rendszeresen sablon munkát végeznek, nem törődve az idő és napdíj kiszámításánál a vonatkésésekkel, a kisegítő fékezők igen jelentékenyen károsodnak. Innen van az a türelmetlen állapot, hogy a kisegítő fékezők csak a fizetésnél tudják meg, hogy tulajdonképpen hány napi fizetést kapnak.

Ez állapotokhoz hozzájárul még az a bánásmód is, hogy a kisegítő fékezőt oly elbánásban részesítik, amely elidegeníti a vasuti szolgálattól még azokat is, akik a polgári életben a legürelmesebb tuskók voltak és akár fát is hagynak magukon vágni.

Szinte hihetetlen az, hogy egy oly intézet, amilyen az államvasutak, melynek nem csak kényelmi és forgalmi berendezéseivel, hanem jótétemény és szociálpolitikai intézményekkel példaadóként elől kellene járnia, lehetséges legyen az, hogy szegény emberektől, kik azt hiszik, hogy a vasutnál a megélhetés szárnyai alá menekülnek, megkívánja a szolgálatra való megjelenését percnyi pontossággal, de esetlegesen szükség hiányában fizetést nem ad.

Álljon itt ezen eset illusztrálására a következő eset: Egy kisegítő fékezőt kivezényelnek egy vonalhoz egy fékezésre, de a vonat terhelés kiszámításánál kitűnik az, hogy az ő személyére szükség nincsen — ez esetben hiába jött ki az állomásra, hiába rakta be elemózsiáját szegényes táskájába. De még más eset is fog fenn, amely a legtöbb esetben előfordul. A kisegítő fékezőt legtöbb esetben tartalékra vezénylik ki és piszkos laktanyákban és tartalék szobákban kell hevernie éjszakákon át, míg a sor esetleg rá kerül. Sok esetben megtörténik az is, hogy ily miázmákkal telt levegőben elhever minden fizetésre való igény nélkül, sokszor 10—12 óráig és ha el is tud utra menni, már összetörődve szolgálatra nem képes állapotba megy. Pedig a vasutnak volna első sorban érdeke, hogy személyzete, amely lebonyolítja részben a forgalmi szolgálatot, a legelső szolgálattevőtől a legutolsó kisegítő fékezőig is teljesen kipihenve, szolgálatképes állapotban tegye szolgálatát.

Innen van az pedig, hogy ha a balesetek indító okát kutatnánk, annak nagy részét a személyzet kimerültségében találánk. Meg nem állapított szolgálati idő és rövidre megállapított pihenő idő, e szavakkal lehet jellemezni úgy a kisegítő fékezők, mint a többi vonatkísérő személyzet szolgálati vezénylését.

Számos más dolgot lehetne még felhozni, amely ékes bizonyosságul szolgálna annak bebizonyítására, hogy a kisegítőfékezők a vasut legmostohább gyermekei, akivel a szolgálatában kidül, ha nem keres és koplal, ha

A „Magyar Vasutas“ tárcája.

SZINEK.

Írta: BEREZCZ LAJOS.

Voltam esküvődön,

Piros volt az orcád.

«Hej' be' szép menyasszony»

Százan is elmondták.

S mikor «holtomiglan»-t

Rebegtet vón' csöpp szád,

Szemünk találkozott

— Akárcsak fátyolod —

Hófehér lett — orcád.

Éjjel.

Írta: Thury Zoltán.

Köröskörül fekete korom volt a világ, egészen mozdulatlan a föld, az is csak anynyiban nyugtalan, hogy az alján óriás fekete figurákképpen egymást taszigálták a csodálatos, soha nem látott állatok fürniájában gomolygó fellegek. Mikor tizenkettőt kongatott az óra az igazgatóság nagy zárdaszerű szürke házán, egy csomó fáklyás árnyék indult meg a mázsáépület felől s mintha a lábuk se érné a földet, a lépések minden lármája nélkül jöttek felénk. Egy-egy arcot néha megvilágított a fáklya, ha földhöz verték, hogy erőre kapjon, de különben a fe-

nyőrud végén lobogott a szurok s szinte láthatatlan volt az a sok ködember, aki hozta a világosságot. A mi embereink elibük mentek, ezek közül már csak talán minden harmadiknak a kezében füstölgött egy-egy végigégett fáklyaüszök s amikor fáradtan, csodálatos bamba nézéssel meg tántorgó járással elhaladtak mellettünk, egészen sötét lett. A másik sor ember fölvaltani jött ezt a csapatot, de idő telt bele, míg hozzánk értek. Most már a mi fáklyásaink is elmentek, amazok is messze voltak még s a feketeségben, ami körülött, rettenetesen nyögtek és sóhajtottak az emberek a szalmán.

Alattunk pedig kezdett átmelegedni a föld, mintha valami óriás sütőkemence tetején taposnók az agyagot. Néha hangot is adott, egy-egy olyan bögést, mintha nagyon messze bömböli el magát valami nagy vad s mintha megmozdult volna, éreztük, hogy reszket. A fáklyások jöttek. Szabályos négyszögben fölállottak, minden kettő közé egy-egy katona jutott fölütött bajonettel s kívül a kvadráton sok zsandár sétált. Ezek kiabáltak is és ha a nagy hang se használt, szidták az Istent és visszalökődtek egy pár asszonyt, aki okvetlenül be akart rontani a fáklyások közé, mivelhogy kereste az urát, vagy a gyermekét, akiről nem tudta, hogy él-e, hal-e?

— Azt kell előbb megvizsgálni, hogy ki melyik a sok között nem érti?

A felelet is eljutott hozzám. Rekedtes, kongó hang volt, valami nem egészen öreg asszonyé, mert fiatalos volt benne az erő.

— Nem, nem értem. Oda akarok...

— Ha az megvan, kikapja mindenik a magáét.

A tárnaháznál túlköltek. Erre mélységes csengetés lett, azt is halani lehetett, hogy csikorog a kötélen a felhúzó gép csigáján. Odameresztette mindenki a szemét a nagy ajtóra, amit a messze külső világítás feketén hagyott. Aztán hangos szó hallszott: — Fogd a fejénél! Emeld, jobbra, s négy ember lassan kicepelt egy ajtódeszkára fektetett testet és lefektették a szalmára, ami hosszú vonalban el volt már készítve azoknak, akik még következnek. Másik négy jött, azok is hoztak valakit, a fáklyások tovább adták a híreket, amint új meg új teherrel jöttek ki az emberek a kapun. Ez még él, annak már vége, szuszog, ebben van még lélek s némelyik katona tátott szájjal előrehajolva bámult. Lenn a föld megsokallotta, hogy mind kihordják a gyomrából, amit már megevett, nagyot bödült és vonaglott, a népek sápadtan bámultak egymásra, künn pedig, ahol a mindenféle közönséges ember állott, jajgatni kezdtek az asszonyok.

A tárnaház most már egyenletes lassu tempóban egymásután adta ki magából a sok fekete testet. Az emberek belejöttek a munkába, most már nem is csináltak nagy ceremóniát. Akikben semmi élet se volt már, azt csak lefordították az ajtódeszkaról a zsupra, ami éppen következett, gyorsan fordultak be a kapun meg újra ki, csak hang nem volt semerre semmi egészséges, emberi.

vezető alelnöki állására sikerült fölkapaszkodnia, ahol 200 koronát zsebel be havonkint, a Konzum iránt égő szive menten ki-aludott, a jegyzői állásról lemondott és azóta nem csak hogy igazgatói agyi közelességeit elhanyagolja, de egyenesen a Konzum ellen dolgozik.

Sorra iparkodik a vidéken az alamizna-szövetség segítségével *ellenfogyasztási szervezeteket* alakítani. Így Pozsonyban, Érsekújváron, Szombathelyen. A cél világos: meggyengíteni a Konzumot azzal, hogy elhalászsa előtte a vidéki tagokat Sikert persze ezen az uton sem fog elérni Turtsányi ur.

A szervezett és felvilágosodott vasuti munkásoknak és azoknak a kinevezetteknek, akik velünk tartanak abban az igyekezetünkben, hogy a Konzumban megvalósítsuk a tisztesség és becsület korszakát, közelességük már most szervezkedni az áprilisi közgyűlésre.

Előrelátható, hogy jelöltjeink az ideai közgyűlésen még nagyobb többséggel győznek, mint a múlt esztendőben. Akkor azután a vezetőség kétharmadrésze, tehát a többség a szervezett és céltudatos vasutasok kezében lesz és akkor, de csakis akkor kezdődik az üdvös reformok, a hasznos újítások becsületes korszaka.

«Csöndesen kérődzik, nagyon jámbor fajta». A Turtsányi-féle «Vasutasok Lapja» irgalmatlanul unalmas és rossz vasutas-lap, de néha pompázan beválna — vicclapnak. Óriási módon mulatunk például azon a levélen, amit Kovács Béla ur, az alamizna-szövetség «sátoraljúj helyi csoportjának családi tanácsadója» tett közzé ebben a lapocskában. Kovács uram olvasta azt a gyűlési tudósítást, amelyben el vagyon mondvá, hogy a mi Garai munkástársunk az alamizna-szövetséget kemény bírálat alá vette és nagy lón az ő elszőnyűködése. Össze-csapta a két kezét a feje fölé és abban a vidéki zsiros stílusban, amely olyan jól áll neki, keservesen sopánkodik, hogy meri piszkolni azt a szövetséget, amelynek «méltóságos gróf Batthyány Tivadar az elnöke» és ő, Kovács János, a családi tanácsadója. Azután megfenyegeti Garait, hogy ne bántsa az alamizna-szövetséget, mert — szó szerint — «ha mi elkezdünk szónokolni, az ágyudörgés lesz és egy csapásra romba dönti a Garai-féle és övéhez hasonló kirohanásokat».

— Mondtam, hogy az istván-folyósót be kell falazni. Mondtam, hogy emberpusztulás lesz a vége. Mondtam, mondtam, én nem vagyok a hibás, Fábrián. Az igazgató ellenkezett... — Hogy erre gondolt, féktelen dühbe jött s tehetetlenségében a szalmába markolva sirni kezdett és egyre azt hajotta: — mondtam, én megmondtam nekik...

Előtte mindig gyöngébb és gyöngébb lett a sápadt ember hangja.

— Mindegy az... A fába is beleüt a menykő, meg nincsen olyan erős ház, ami egyszer össze ne düne... Száz esztendőig nem mindenki élhet, nem is lenne jó, nem... Miért legyen én nagyobb ur, mint más, mindenki meghal, mindenki... Jönnék mások, mennek, jönnek.

A fiatal ember fölállott és lázasan, mintha beteg lenne, motyogott magában: — mennek, jönnek, mennek... Egyszerre gyorsan visszafordult az emberéhez s kíváncsiságban égve sürgette a szemével, hogy mondjon még valamit. Az összetört ember most már egészen mozdulatlanul, nyugodtan feküdt, csak a zubbony alul kicsergedező vér mutatta, hogy még nem aludt el benne az élet, mosolygott; mintha mulatott volna azon az egészséges férfin, aki mellette guggolt. Aztán eszébe jutott valami, de már olyan halkán beszélt, hogy alig lehetett megérteni a hangját.

— Ne felejtse el Fülöp ur, a gyerek menjen a Sallay gyárba, az asszony Sándorékhoz, aztán csak éljenek, amíg lehet.

Ez a jámbor vidéki spiszburger, úgy látszik, még semmit sem hallott arról a hatalmas mozgalomról, amely az alamizna-szövetség ellen megnyilvánult és arra vezetett, hogy a munkások, a mozdonyvezetők a főiskolát végeztek külön szervezetnek és rövidesen a szolgák is külön fognak tömörülni.

A harag és megvetés árvíz fenyegeti az egész alamizna-szövetséget és Kovács Béla azon a vízcsöppön bosszankodik, amely véletlenül az orrára csöppent.

... Nagyon jámbor fajta, csöndesen kérődzik!

Az igazság diadalutja. Levélet kaptunk a napokban, egyszerű emberek egyszerű levélét, amely nekünk nagy lelki gyönyörűséget okozott. Ez a pár sorból álló levél fényes bizonyítéka annak, hogy az az igazság, amely a vasuti munkások szervezésének és összetartásának az erejét teszi, hogy hódít magától, minden nagyobb erőmegfeszítés nélkül szerte az országban.

Gyomán ugyanis számos pálya felépítményi munkás dolgozik. Eddigél semmi összeköttetése nem volt velük a szervezetünknek. A Magyar Vasutas terjesztése közben egy-két példány a gyomai munkástársak kezébe is került. Elolvasták, kézzől-kézre adták és szerelembe estek azzal az igazmondással és becsületességgel, amit a lapban olvastak. Leült hát az egyikük és a többi megbízásából a következő levélet küldte hozzánk:

Tisztelt szerkesztőség!

Soraink által értesítjük a Máv. munkások központi szervező-bizottságát, hogy mi Békés-Gyoma állomáson levő pályafelépítményi munkások a szervezetnek tagjai akarunk lenni. Kérjük az igen tisztelt szerkesztőséget, sziveskedjék a belépési tudnivalókról értesíteni.

Maradunk a szervezetnek őszinte hivei

(aláírás.)

Ez az örvendetes levél, amelyre természetesen nyomban megküldtük a kielégítő választ, serkentse a szervezett munkástársakat a további szorgalmas tevékenységre, főleg pedig lapunk terjesztésére, mert ebből a levélből is láthatják, milyen hódító az ereje annak az igazságnak, amely mozgalmunk alapját képezi.

A szervezkedés útja.

A lefolyt hét is becsületes, szorgalmas szervezési munkával telt el úgy a fővárosban, mint különösen a vidéken. Egész sereg értekezletet és gyűlést tartottak derék munkástársaink az utolsó napokban is. Az alább közölt tudósítások csak egy részéről számolnak be a végzett munkának. Utalunk a lapunk más helyén közölt szolnoki beszámolóra, amely egymaga mintegy 30 értekezletről ad hirt. Hasonló a helyzet a többi központokban is.

Két körülményt kell külön kiemelnünk. Az egyik az, hogy a nagyobb és céltudatosabb szervezetünk, mint Szolnok, Debrecen, Zágráb Érsekújvár, Temesvár stb. megkezdik a munkát a környéken is és szorgalmasan fölkeresik a közeledő szolgálati helyeket. A másik pedig az, hogy a nagyobb vidéki központokban tartott gyűléseken résztvesznek a közeli állomások kiküldöttei is, amit rendszeresen meg kellene mindenütt honosítani!

Mielőtt a részletes tudósításra áttérünk, örvendetes említést kell tennünk a horvátországi országos értekezletről, amelyről más helyen számolunk be.

A fővárosban.

(Istvántelek.)

Az Istvántelki főműhely bizalmi-férfi testülete e hó 9-én este értekezletet tartott, amelyek napirendjén a lakásügy állott. Elnök Balaskó István, jegyző Kolombán Miklós volt. Cservenka Miklós ösmertette a lakáskérdés megoldásának sürgősségét. Indítványozza, készítsenek statisztikát, amelyben ki lesz tüntetve:

1. Ki hol lakik? Mennyi lakbért fizet, 3. Mennyivel drágult a lakása 1905 október óta, 4. Hány tagból álló családja van, fiu-e, lány-e, hány évesek ezek? 5. Nem nedves és egészségtelen-e a lakás? 6. Hány szobás lakásra volna a családnak szüksége?

Az indítvány a 3. pontig vita alá került és Schneider András indítványára elhatározták, hogy ne 1905 októberig, hanem 1904 novemberig visszamenőleg vegyék tekintetbe a lakásdrágulást.

Hozzászóltak még a tárgyhöz Kőmives István, Strobl Jenő, Stieder Sándor és Stier Antal, mire az indítványt elfogadták.

Végül három főbizalmiférfit választottak olyan ügyek intézésére, amelyek sürgős elintézését igényelnek. Megválasztottak: III. oszt. Balaskó István, IV. oszt. Schmidt Sándor, V. oszt. Kőmives István. Ezzel az értekezlet véget ért.

(Raktári munkások.)

A Dunaparti raktári munkások e hó 13-án a Horváth-féle vendéglőben jól látogatott értekezletet tartottak. Elnökké: Geiger munkástárs lett megválasztva. A központ megbízásából Fellner és Garay munkástársak ecsetelték a raktári munkások helyzetét és fejtegették a tömörülés szükségességét. Többek felszólalása után az összes jelenlevők kijelentették, hogy belépnek a szövetségbe. A bizalmiférfiak megválasztása után az értekezlet lelkes hangulatban véget ért.

(Terézvárosi o. m.)

A terézvárosi osztálymérnökség ipari- és pályamunkásai e hó 7-én a Szondy-utca 56. szám alatti vendéglőben igen jól látogatott értekezletet tartottak. A központ megbízásából Fellner Béla munkástársunk ismertette mozgalmunk célját és lelkes szavakban szólította fel a jelenlevőket, hogy törekedjenek a gyenge lelkűeket is a szervezetünkbe bevonnani. Ugymond, ha helyzetünkön javítani akarunk, úgy érhetjük csak el, ha mindnyájan tömörülnünk és férfiak módjára összetartunk. Felszóltak még néhányan, mire bizalmiférfi választásra került a sor.

A vidéken.

(Érsekújvár.)

Érsekújvári kar- és munkástársaink e hó 8-án az «Arany oroszlán» szálló nagy termében körülbelül 300 kar- és munkástársunk által látogatott vasutas gyűlést tartottak. A gyűlésen öt vidéki állomás képviseltette magát, u. m. Udvard, Tótmegyer, Tardoskedd, Nyitra és Lipótvár állomások.

A gyűlést Antal Ferenc munkástársunk nyitotta meg. Elnökkül Oprizsán Zsigmond munkástársunk, jegyzőül Menyhart László munkástársunk választottak meg.

Kiss Miklós, a központi szervező-bizottság tagja egy órán át tartó maevas és lelkes hatású beszédében teljesen lekötötte a hallgatóság figyelmét. Váholta a vasutasok általános helyzetét, különösen rámutatva a pályamunkások nem rózsás helyzetére. Ismertette azután szövetségünk célját, egzben fel-emliti, hogy az igazgatóságnál bejegyzett Turtsányi-Beuer-cég a múlt hóban «szervezkedés» napirenddel az alamizna-szövetség hiveit a fővárosban értekezletre hívta és e szervezkedés ürügye alatt szervezték saját fizetésüket 2400 koronára.

A lelkes beszéd után Veigl Gyula munkástársunk megköszönte a központnak az áldozatkészségét és kitartásra buzdította a jelenvoltakat.

Ezután a következő bizalmi-férfiakat választották meg: műhely részéről: Oprizsán Zsigmond, Antal Ferenc, Majnik Lajos és Fehérics Gyula; Kocsi-osztály: Mészáros József és Menyhárt László; Fűtőház részéről: Magyar Antal, Klima Gyula és Prokopecz József; Vonatlakatosok részéről: Csomor Mór; Állomás részéről: Marek Ignác, Helmer József és Gódor Imre; Pályafentartás részéről: Zober Adolf, Gulyás János és Jarolni József; Szertár részéről: Hidas István és Kiss János; Raktári munkások részéről: Ivanics József; Lipótváron Óvári József; Nyitrán Szlovák József; Tardoskedden Csibulka János; Tótmegyeren Borbély Ambrus; Udvardon Lofkó János.

Még Kiss Miklós munkástársunk élt zárószóval, különösen a vidékieket hívta föl az összetartásra és az agitációra, mire Oprizsán elnök munkástársunk a gyűlést zajos éljenzés között berekesztette.

Érsekújvári munkástársaink példaadó agitációja bebizonyította, hogy Érsekújváron és vidékén Turcsányi uraméknak befellegzett.

(Arad.)

Az aradi vasuti munkások a derék szolnoki munkástársaink agitációja folytán e hó 11-én tartották első értekezletüket. Az értekezlet látogatottsága a várt eredményt teljesen felülmultra, a munkások és a kinevezettek minden szolgálati ágának a képviselével.

Szolnoki munkástársaink részéről jelen voltak Kiss Lajos, Pék József és Máté László munkástársaink, a központ részéről pedig Garai Armin munkástársunk.

Mohai munkástársunk az egybehívók nevében üdvözölte a szép számmal megjelenteket és átadta a szót Kiss Lajos munkástársunknak, aki a meggyőzés szónerőjével vázolja a vasuti alkalmazottak helyzetét, rámutatván az összetartás által már is elért eredményekre. Az országos szövetségünk fontosságára hívja fel a figyelmét a megjelenteknek. Kiss munkástársunk beszédét munkás- és kartársaink általános tetszéssel fogadták.

A központ küldöttje, Garai Armin munkástársunk szólalt fel ezután és zajos tetszéssel fogadott beszédében mutatja ki a független munkás-szövetség és a Breuer-Turcsányi cég igája alatt levő alamiznaszövetség közötti különbséget. Garai munkástársunk beszédének hatása alatt teljesen felvilágosodtak aradi munkás- és kartársaink és van remény rá, hogy az aradiak jó példával fognak előljárni munkástársaink között.

Az értekezlet végén Máté László munkástársunk lelkes szavakban összetartásra buzdította a megjelenteket, kéri őszinte szívből, hogy az itt hallottakat véssék jól emlékkükbe.

(Kaposvár)

A kaposvári vasuti munkások február 4-én délután 6 órakor jól látogatott és lelkes lefolyású nyilvános gyűlést tartottak.

Pados Viktor munkástárs az egybehívók nevében üdvözölte a megjelenteket. Ajánlatára elnöknek Sild György, jegyzőnek Sárdy József munkástársunk választott meg egyhangú éljenzéssel.

Sild György elnök: Köszönöm úgy a magam, mint Sárdy munkástársunk nevében a belénk helyezett bizalmat. Szívem mélyéből örvendek annak, hogy a vasuti munkások belátták azt, hogy nem lehet már tovább aludniok. Felébredtetek testvéreim, szemetek előtt látjátok azt a vezető eszmét, mely egy táborba hív benneteket, a Vasuti Munkások Országos Szövetségébe. (Éljenzés.) Kérem a tisztelt munkástársaimat, hogy szíveskedjenek Fellner Béla munkástestvérünket, a központ küldöttét meghallgatni. (Éljenzés.)

Fellner Béla: Mielőtt szavaim megkezdem, zágrábi testvéreink, kik délelőtti szintén gyűlést tartottak, üdvözlőket küldik önöknek, hogy tartsanak ki s munkálkodjanak lelkesült

erővel szövetségünk kiépítésén. (Hosszas éljenzés.) Majd ismertette a szervezkedés lényegét és hasznát. A vasutas-sztrájk után kibontottuk a zászlót, hirdelve egy szebb, egy jobb jövőt (Éljenzés), megjelölve az utat, melyen nekünk, vasuti munkásoknak haladnunk kell. Minden munkástestvérünk sorakozzon e zászló alá, ne legyen köztünk egy se féreg, mely a munkások összeségét rágná, az ily férgeseket ki kell irtani. Egyesülnünk kell, hogy mint egy erős lánc egygyé olvadjunk. (Ugy van! helyes.) Ne legyen erőnk szétforgácsolva, kik — ha mindnyájan egyesülünk — 40,000 munkás egyesülése oly sziklavár fog lenni, melyet az ellenség bevenni nem tud. (Éljenzés.)

Engedjék meg munkástestvéreim, — folytatja Fellner — hogy visszapillantunk a vasutas-sztrájk utáni időre. Mikor mi kibontottuk a zászlót, hirdettük a szent ígéretet, akkor még nem volt szabad nyiltan szervezkednünk, csak titokban, de azért fegyverünk volt a Magyar Vasutas, (Lelkes éljenzés.) mely akkor is, mint most, felsőbb körökkel is ismertette a mi nyomoruságos helyzetünket, folyton döngetve a kaput, hogy segítsenek, javítsanak tarthatatlan helyzetünkön. De most már más a helyzet, mióta a kereskedelmi székben Vörös László miniszter ül, ki maga is elismeri, hogy nekünk, vasuti munkásoknak tömörülnünk kell, hogy gazdasági helyzetünkön javithassunk. (Éljenzés.) Fel, munkástestvéreim, sorakozzunk a nagy táborba s akkor beteljesül a költő szava, hogy mindnyájan testvérek vagyunk! (Helyeslés.)

Fellner szavait hosszantartó, lelkes éljenzéssel fogadták.

Miután szólásra más nem jelentkezett, Sild elnök berekesztette a gyűlést, amelyen valamennyi műhelymunkás és számos pályamunkás is résztvett.

(A zágrábiak agitációja.)

Zágrábból vesszük ezt a jelentést:

Vasárnap, február 11-én Varasdón vasutas gyűlést tartottunk, amelyre a bizottság részéről ki voltak küldve Turkovics István és Frankovics József munkástársak, és mint vendégek leutaztak még saját költségükön Vachcsics József és Vaniesek Győző Máv. munkások. A gyűlésen jelen volt 90 vasuti munkás. Egybehívó Baisz Antal 3 órakor megnyitotta a gyűlést és átadta a szót Turkovics munkástársunknak, aki másfél órai beszédben ismertette a vasuti munkások mozgalmát, annak jelentőségét és a Vasuti munkások országos szövetségének alapszabályait. A jelenlevők nagy érdeklődéssel és figyelemmel hallgatták a szónok fejtegetéseit, akit kitörő lelkesedéssel megélték és kijelentették, hogy csatlakoznak a szövetséghez és míg az megalakul, egytől-egyig előfizetői lesznek a Hr. Zvezdnicarnak és a Magyar Vasutasnak. Hozzászólt még Novák munkástársunk, aki a sajtó hatalmát magyarázta. Frankovics és Vachcsics felszólalásai után Turkovics munkástársunk zárószó jogával élve, buzdította a jelenlevőket a szervezkedésre, ami olyan tomboló lelkesedést keltett, hogy egyesek a meghatottságtól könyezve kijelentették, hogy bátor és áldozatkész harcosai lesznek a vasuti munkások jogos küzdelmének.

Jellemző még az, hogy mióta Varasdón megindult a vasuti munkások részéről az agitáció a vasutasok közt, a hírhedt Turcsányi-klikk által felállított szövetség kerülete megbukott. Egy, a gyűlésen jelen volt munkástársunk, aki nagy erélyvel folytatja a szervezkedés munkáját, megkérdezte a főnt nevezett szövetségi cég alelnökétől, hogy mi lesz azokkal a pénzekkel, amit eddig befizettek. Mire az alelnök kijelentette, hogy be lesz küldve a központnak és Varasdóba lesz osztva más kerülethez, mert ottan a vasuti munkások szövetsége győzött, úgy hogy a kinevezettek nagyjából is hozzájuk csatlakozott. A szervező-bizottságba meg lettek újból választva: Baisz Antal elnök,

Horváth Ferenc pénztáros, Kovacsics István titkár, Nándor Slávin, Csiszár, Seller és Skupnyak bizottsági tagok és Kosták és Vid lapkezelő-bizottság.

Károlyvárosban is volt egy vasuti értekezlet, amelyre kimentek önként Csajkó, Loncsárics és Tokay munkástársak, akik lelkiismeretesen elvégezték a rájuk bízott szervezeti teendőket.

E hó 18-án, vasárnap vasutas gyűlések lesznek Zimonyban, M.trovičán, Vinkovcán és C.-Moravicán, ahol mindenütt Zágrábból jelennek meg a szervezet küldöttei.

A szervezkedés munkája és eredménye Szolnokon.

Hogy a szervezkedés mily rohamosan halad és derék munkástársaink, nem kimélve sem időt, fáradságot és anyagi áldozatot, milyen lelkesen működnek, álljon példaképpen előtünk a szolnokiak nehéz, de sikeres munkája, amely ugyszólván hat hét alatt majdnem az összes vasuti munkásokat egy táborba hozta, akik ma már valamennyien öntudatra ébredtek és mindannyian egytől-egyig lelkes hivei annak a zászlónak, amelyet ezelőtt mintegy két év előtt kibontott a Magyar Vasutas.

Ugyanis hat hét alatt előfizetőinek száma 50-ról 550-re és a Vasuti Munkások Országos Szövetsége tagjainak száma 700-ra emelkedett. Hogy ezen sikeres eredményt elérte, ez mind az ottani szervező-bizottságnak tulajdonítható, amely feladatát lelkiismeretesen teljesítette és végre is hajtotta, nem rettenve vissza semmi akadálytól, hanem lelkesen és bátran győzte le az útjába gördülő akadályokat.

Ezen nehéz munkában dicséret és elismerés illeti az összes szolnoki Máv. munkásokat, akik szintén kivették részüket ezen küzdelemből, mivel hogy mindenben és mindenkor hű és erős támaszára talált bennük a szervező-bizottság.

Az a reményünk, hogy a megkezdett uton meg nem állva, hanem folyton előre haladva, folytatja nehéz munkáját a szolnoki vasuti munkásság; bebizonyítva azáltal, hogy ez nem volt fellobbanó szalmaláng, hanem egy egészséges alapra fektetett épületnek alapköve, amelynél addig meg nem állanak, míg ezen épület teljesen fedél alá nem jut és akkor fog csak megkezdődni a nehéz, fáradságos, de igazságos és jogos munkának édes pihenése.

A szervezkedés munkájában lefolyt dolgokról a következőkben számol be szolnoki levelezőnk:

Szolnokon megkezdődtek az értekezletek szakma szerint folyó évi január hó 15-én az asztalosok és bográrok értekezletével, amelyről igaz ugyan már régebben be kellett volna számolnunk, hogy a többi vasuti munkásság példát véve rólunk, szintén olyan rohamosan haladva iparkodjon tulszárnyalni bennünket és ezáltal belénk újra friss erőt öntene, hogy a megkezdett és már elért munka eredményénél meg ne álljunk, hanem mindig csak előre törjünk.

Itt jegyezzük meg, hogy a sok felhalmozódott munka miatt nem voltunk képesek eddig értekezleteink lefolyását a nyilvánosság elé vinni. Hogy ez megfeleljen a valóságnak, álljon mindenek előtt a következő statisztika: január 15-én asztalosok és bográrok, január 20-án festők, tényező, mázolók, betűírók és kárpitosok, január 23-án kikötők és személykocsi lakatosok, január 24-én bádogosok, január 28-án pályafentartási munkások, február 3-án raktári-, tranzit-, géptisztító-, kocsitisztító- és fűtőházi munkások, február 4-én kazánkovácsok, rézművesek, szerkocsi lakatosok és ólom- és kiöntők, február 5-én szereldebéli lakatosok, február 6-án esztergályosok, kerékesztergályosok, furósok, gyalusok, vésőök, rugó- és kerékovácsok, február 10-én kovácsok, szén- és

szertár-, valamint napibéres mozdonyfitők tartottak értekezletet.

Az összes értekezleteken ismertettük a szövetség alapszabályait, teljesen körvonalazva ennek célját pontonként; ismertettük a szervezkedés célját és hasznát, valamint felsoroltuk az eddig elért eredményeket, amelyek mind a szervezkedésnek köszönhetőek és megválasztottak minden szakmának bizalmiférfiai.

Ugy szintén tárgyaltattak minden alkalommal a munkáérek és munkaviszonyok, amelyek mindenütt elég silányak, úgy hogy a legnagyobb erőfeszítéssel kell dolgozni, hogy a mindennapi betevő falatot meg lehessen keresni. De különösen vannak egyes szakmák, amelyeknél bizony olyan alacsonyak a munkáérek és oly rossz a munkabeosztás, hogy még hatványozott erőmegfeszítéssel sem lehet keresni. Erre különben majd rövidesen külön-külön rátérünk.

Azután jött szönyegre a napibér- és százalékos feloszlása, amely ugyanis egyáltalán nem kiegészítő; miután csak egyeseknek van tisztességes napibérük és százalékuk, ami, ugye lehet, csak azért van meg, miután mint kegyencek szerepelnek; a többi azután dacára, hogy nem csak hogy ép úgy, hanem még erősebben dolgozik, meg kell, hogy elégedjen holmi éhbérrrel. Itt kell megemlítenünk azt is, hogy vajjon mi az oka annak, hogy vannak munkások, akik a Máv. szolgálatában eltöltöttek 5—12, sőt 15 évet is, és a legutóbbi tömeges béremelésnél mégis kimaradtak, míg ellenben mások ugyiszólván minden évben kapnak béremelést és most is részesültek abban.

Figyelmébe ajánljuk a műhelyfőnök urnak, sziveskedjék ezen dolgot megvizsgálni, mert ha a műhelyfőnök urnak jól esik az előléptetés, azt hiszszük, a munkásnak is.

A munkásokkal szemben tanúsított bánásmód is olyan, hogy egyáltalán nem felel meg a mai társadalmi műveltség viszonyainak, tisztelet a kivételnek, mert vannak egyesek, akik előtt kalapot kell, hogy emeljen a munkásság.

Az új utalványrendszer a munkásságra nézve szintén nem válhat be és egyes szakmáknál óriási hátrányára van. Erről különben majd külön cikkben számolunk be. Egyelőre ezeket tartottuk szükségesnek a nyilvánosság tudomására hozni, azon reményben, hogy mindazok, akiket illet, már ugyanis tudják. Iparkodjanak eddigi hibáikat és mulasztásaikat jóvátenni, ellenkező esetben kénytelenek leszünk egyes személyeket a maguk igaz mivoltában a nyilvánosság elé állítani; dacára annak, hogy nem szeretünk személyeskedni.

Bizalmi-férfiak lettek: asztalosok Szokoly Antal, Schiff Viktus; bognárok Simon István Pusz Péter; festők, fényező, mázoló, betü-irők és kárpitosok Kövesdi Ambrus, Kádás Károly, Dracskó Miklós; kikötő- és személykocsi lakatosok Virág János, Éder Géza; bádigosok Halápi Mihály; pályafentartás Tóviz János, Horváth Mihály; raktári munkások Molnár László; géptisztítók Szabó Béla; kocs tisztítók Bozsó László; kazánkovácsok, rézművesek, szerkocsi-lakatosok, ólom- és kiöntők Józsa János, Petrovics József, Lévai József; szereldebéli lakatosok Bozsó Gergely, Csapó András; esztergályosok Dávid Ferenc, Munkácsi Mihály; kovácsok Bukszár István, Csényi György; szénfeladók Király János.

Ha mindenki ezután is úgy, mint eddig, megteszi kötelességét, úgy elérjük hamarosan azt, hogy Szolnok az első helyet foglalhatja el a vasuti munkások között. Fel tehát kétszeres erővel a munkára, a teljes győzelemig!

Az egész ország vasuti munkássága büszkén és szeretettel üdvözölheti derék szolnoki bajtársainkat.

Horvát testvéreink országos értekezlete.

Lapunk múlt számában ismertettük azt a jól sikerült vasuti munkás gyűlést, amelyet zágrábi munkátestvéreink e hó 4-én délelőtt tartottak.

Aznap délután országos értekezletet tartottak a horvátországi bizalmiférfiak. Az értekezletről, amely lelkes lefolyású volt és hiven tükröztette vissza horvát testvéreink komoly, céltudatos működését, a következő tudósítás számol be:

A zágrábi bizalmiférfiak és a horvátországi vidéki kiküldöttek részvételével országos értekezlet volt vasárnap, e hó 4-én délután testvérlapunk, a *Hrvatski Zeljeznicar* szerkesztőségében.

Délután fél 3 órakor nyitotta meg *Turkovics*, mint egybehívó az értekezletet, amelynek napirendjén volt:

«Hogyan építsük ki tovább szervezetünket?»

Turkovics üdvözölte a jelenlevőket és hosszabb beszédben ismertette a vasuti munkások mozgalmát. Felhívta a vidékről küldött munkástársakat, hogy egész erejükkel hassanak oda, hogy a hatalmas, de elnyomott vasutas-tábort világosítsák fel, hogy mint öntudatos emberek csatlakozzanak a Vasuti Munkások Országos Szövetségéhez.

Utána fölszólat *Benka Emil* (Máv. asztalos művezető *Fiuméből*), aki kijelentette, hogy a fiumei vasuti munkások meg fognak mindent tenni, hogy az eddig mulasztottat a legrövidebb idő alatt helyrephathassák. Az elnyomatás náluk nagy, de eddig el voltak zárva a világtól, nem törődtek semmivel, nem is tudták, hogy milyen erős a vasutas mozgalom. De ezután törekedni fognak arra, hogy elfoglalhassák méltó helyüket. Együttal köszönetet mond a zágrábi szervező-bizottságnak és azoknak a munkástársaknak, akik nem sajnálták a fáradságot és eljöttek Fiuméba, hogy őket felvilágosítsák és besorozzák az igazságért harcolók nagy és hatalmas táborába.

Ezután fölszólat *Velicsán* (Zágráb) németül és nagyon jól összeállított adatokkal az átlagos keresetét a vasuti munkásoknak és számadatokkal ismertette, hogy egy munkáscsaládnak milyen áru élelmicikkre van szüksége, de a keresetből nem lehetséges még annak felét se beszerezni.

A következő felszólató a *bródi* kiküldött *Varnyu György* munkástársunk volt, aki kijelentette, hogy a bródi vasuti munkások szervezkedése szépen halad előre. Eleinte valamennyien beléptek a Turtsányi-féle szövetségbe, de mióta felismerték az igazságot, ott hagyták azt és most itt — ugye mond — áradok egy taggyűjtő-ívet, amelyet magunk állítottunk össze. Ezt eddig *85-en irták alá*, de rövid idő múlva csatlakozni fognak a többiek is. Együttal kijelenti, hogy eddig a Magyar Vasutasra előfizetett hét, a Hrvatski Zeljeznicarra hat bródi munkástársunk, de rövid idő múlva a többiek is valamennyien elő fognak fizetni.

Vukosinovic János munkástársunk *Károlyvárosból* jelenti, hogy 23 munkástársunk már eddig befizette a Szövetség részére a beiratási díjat, könyvdíjat és egy havi tagdíjat. Értekezletet kettőt tartottak és most vasárnap megint lesz értekezlet, amelyre kér a zágrábi szervező-bizottságtól küldöttet, akinek át fogja adni a pénzt, eddig van tíz előfizető a horvát és kettő a magyar lapunkra.

Ezután *Szauer* (Eszék) elpanaszolja, hogy ott nehezen lehet valamit csinálni, de azért eljött azzal a tudattal, hogy az ottani vasutasok is fel fognak ébredni a nembánomságból és be fogják látni a szervezkedés szükségét.

Hozzá szóltak még *Ádám, Simonyi, Pi-javec, Tiltz, Frankovics, Petrőczy* (Zágráb)

munkástársak a napirendhez, akik buzdították úgy a vidéki, mint a zágrábi munkástársakat, hogy törekedjenek arra, hogy a horvátországi területben ne legyen egy vasutas se, aki ne lenne tagja a szövetségünknek.

Ezek után beszélt még *Hrovatin* (Fiume), aki ismertetvén az ottani viszonyokat, az összes küldöttek nevében köszönetet mond a zágrábi szervező-bizottságnak a szíves és testvéries fogadtatásért. Felhívja a jelenlevőket, hogy fáradhatatlanul hirdessék a Szövetség eszméjét.

Zárszóval élt még *Turkovics* munkástársunk, aki összegezve a beszédek tartalmát, buzgó működésre hívja fel a vasuti munkásokat. Tartsák szem előtt, — ugye mond — hogy a további fejlődéshez szükséges erős tettakarat, lelkesedés és áldozatkészség, csak ha ezekkel felruházva mindegyikünk hiven teljesíti kötelességét, akkor biztos a győzelem. Azután berekeszti a tanácskozást, mire az egybegyűlt munkástársak a Szövetség éljenzése közben, lelkes hangulatban szétoszlottak.

A Szövetség-alap javára

a lefolyt héten is aránylag tekintélyes összeg, mintegy kétszázhetven korona gyűlt egybe, amivel az adakozások végösszege majdnem elérte a kétezerezt száz koronát. Kiemelendő a szolnokiak második adománya, a K. p. u. műszak tekintélyes gyűjtése, továbbá a ceglédi és új zsolnai munkástestvéreink lelkes áldozatkészsége.

Az eddig elért eredmény a vasuti munkások erős összetartásáról és áldozatkészségéről tesz ugyan tanúságot és fényes jele szervezetünk erejének, de ki kell jelentenünk, hogy a szövetség előkészítése még több költséget igényel. Legközelebb például ötven ezer kis füzetet bocsátunk ki a szövetség érdekében, ami egymaga majdnem ezer koronát emészt fel.

Szükséges tehát, hogy a gyűjtések továbbra is erélyesen folyjanak, ahol még nem adakoztak, sürgősen tegyék meg, ahol adakoztak már az egyes műhelyek és osztályok, ott bizonyára vannak egyes olyan munkástársak, akik még nem adakoztak, tegyék meg azok is becsületbeli kötelességüket.

A legújabbán befolyt adakozásokat a következőkben nyugtázzuk:

Szolnoki máv. munkások gyűjtése: Pék József, Szigeti Ferenc, Petrovics József, Biró László, Biró János, Hegedüs József, Csapó András, Szabó Gábor, Mikola Károly, Bozsó Gergely 1—1 K, Király Sándor 2, Zbovolszky Károly 1-20, Stift Agoston 120 K, Tóth József 50, Baranya István 40, Varga János 10, Munkácsi Imre 10, Lévy István 40, Fehér András 10, Csontos Ferenc 60, Kellek Radosláv 50, Tamasovszki Ervin 60, Kántor János 80, Kampf Pál 50, Abonyi Pál 50, Komma Gyula 50, Jakab Sándor 80, Kavdevics Bogyszló 80, Abel János 30 f, Ürögi Zsigmond 1, Bordás János 1, Zvekan Márton 4-20 K, Sági József, Kohn Adolf, Lázár Károly, Cs. Fehér Ferenc, Barna Kornél, Szabó Timót 1—1 k, Simon István 2 K, Vághy Kálmán 60 f, Lakatos Mihály, Kelemenisz Lajos, Kocsis Pál, 1—1 K, Zsarnóczay Mihály 60, Ragó Mátyás 40, Bányai Géza 60 f, Zsolczi János 1, Ifj. Keó Alajos, Mihálka János, Varga Kálmán, Palásti József 1—1 K, Csolák Mátyás, N. N. Palla János 40—40 f, Biró János, Abel József, Bódi István, Mondok Pál 20—20 f, Horváth Imre, Cseri József, Nadas Kálmán 1—1 k, Szautner Gáspár 2, Szokoly Antal 2, Csomor Ferenc 1, Petrőczy Kálmán 1, Visnyei János 2 K, Simon Ferenc 40, Pusz Péter 60, Pelc József 40, Récsei Sándor 60 f, Nagy János 1-20, Szabella Vilmos 1, Schuller Károly 1, Dittich József 1, T. J. 1, Rogics József 1-20, Dobos Mihály 1, Lóber Elemér 1-20, Meriát Béla 1, Haffner András 1, Kelemen Gábor

1 k, Kunert Bálint 30, Mészáros Mihály 60, Gyarmathy János 60 f, Batori Bálint, Homokos László, Terk Gyula, Török József, Schiff Vitusz 1—1, Kiss Lajos 2 k, Kostál Imre 40, Abel János 20, Mózes István 40, Prokop Károly 50, Deutsch József 50, Oroszi József 40, Turi Ferenc 20, Oroszi András 50, Kapolcsi János 20 f, Puschaver József 1, Zimmermann Károly 2, Szücs Mihály, Horváth Imre, N. N., Schempak József, Józsa Béla, Klupenneger Sándor 1—1 K, Polcz Ármin 20, Decsy Kálmán 50, Schramkó István 50, Bozsó András 50, Dávid Béla 50, Dávid Ferenc 40, ifj. Csomor Ferenc 50, Braun Vilmos 40, Kállai János 20, Szűsz Vilmos 20 f, Józsa János 1, Balyi Ferenc 1 k, Siroki János 40, Mózes István 40, Szalavetz Zsigmond 40, Lovas István 50 f, Mahai Gyula 1 k, Almási István 60, Mátyás Ferenc 40, Báyer Rezső 40, id. Mátyás Ferenc 40, ifj. Kotesz Károly 50, Zsiros István 40, Medveczky Miklós 60 f, Tatay László 1, Gai Károly 1, Máthé László 50, Könke Gyula 40 f, Horváth József 1, Siroki József 1 K, Bácskor János 30, Bozóki László 40 f, Czinege Antal 1 k, Szóts András 40, János Antal 40, Muhari János 60 f, Fejér Ferenc 1 k, Kondor Béla 40, Biró Lajos 40 f, Győri Sándor 1, Szőke Antal 1 K, Kun Antal 60, Pásztor József 50, Bede Ferenc 60, Didek István 50, Bózsó József 20, Német József 50, Dobos István 10, Zelenka Mátyás 20, Szekeres István 20, Pintér István 20, Hercz József 50, Tasi Ferenc 20, Abel Ferenc 20, Friesz Kálmán 30, Hangodi Ferenc 20 f, Németh Ferenc 1 k, Szántó Sándor 20, Kántor Antal 20, Hajas István 20, Mészáros Ferenc 20, Szekeres György 30, Varga János 30, Kurucz Mátyás 30, Bástty Zoltán 30 f, Bárkány János 1 k, Hoksári László 20 f, Losonci József 1, Pozderka Sándor 2, Urbán Mihály 1, Hornberger Antal 1 k, Pogány József 40 f, Turóczy Ferenc 1 20 k, id. Német József 30 f, Verner János 40, Abel István 20, Kállai Lajos 20, Bede László 20 f, Bukszár István 1 20 f, Such Béla, Berkes Ferenc, Kopasz Imre, Kosulszky Lajos, Császy Balázs, Bene Elek, Mérei Sándor, Bede Antal, Prokob Károly, Horváth Imre, Kökényesi Mátyás, Magyar Gáspár, Magyar Kálmán, Balogh Károly, Palla Balázs, Gombert János, Kaszner György, Pesti János, Udvardi János, Molnár József 20—20 f, Karkecz Imre 40, Zeberer Alajos 50, Kun György 50, Sándor Ferenc 60 f, Brunekker József 1 k, Kosultzky Géza 40 f, Munkácsi Mihály 1 k, Palla László 40, Nagy Mihály 30, Sokvári Károly 60, Csábi László 20 f, Solymosi Zsigmond 1 k, Oroszi János 60, Kálmán Imre 40, Babka Antal 20, Kovács János 20, Szalai József 40, Garics Ferenc 40, Tassi András 20, Vízslai János 20, Baranyó Ferenc 60, Balázs János 20, Hegedüs Mihály 40, Kovács Ferenc 40, Demecs Béla 40, Bálint János 60, Andreicsik János 60, Deák Sándor 60, Szvidovszky Román 60, Modla Mihály 40, Jegesi Orbán 40, Kotasz József 30, Kövesdi Andor 40, Kádas Károly 50, Anka Mátyás 60, Rago István, Lambert Lajos, Nagy Tamás, Ondok Boldizsár, Bede János, Harcsár Béla, Kocsis Kálmán, Nyokó Géza, Palla Sándor 20—20 f, Cseri József —, Turóczy Ferenc —, összesen 158 korona 20 f.

Czeplédi máv. munkások gyűjtése: ifj. Détári Mihály, Tóth János, Spén Tamás, Balogh Sándor, Zsengellér János, Tóth Miklós, Metta György Manna Sámuel, Szijj Károly, Szalisznyó József, Kállai János 40—40 fillér, Erdős Ferenc, Vörös Sándor, Vörös András, Rehák János, Lázár János, Kurucz Benő, Peszeki Sándor 20—20 f., Czinege Imre 2 K, Schickl Emil 1 K, Eötvös Gábor 1 korona, Tóth József, Reggel Sándor, Bannok Márton, Györe Dániel, Zöldesi János, Kovács József, Szamel József, Ujj Imre, Juráček Lajos, Polónyi István, Korcsola László Orosz, Sándor 60—60 f, Svajkord István 50, Peszeki Pál 50 f, Buday György, Mányoky János, Doktor Mihály, Balázs József, Bahir Béla, Balázs Mihály, Nagy József,

Török Sándor, Bálint János, Détári Mihály 40—40 fillér, összesen 22 korona.

Keleti p. u. műszaki kocsihivatal, Hajdu György gyűjtése: Halbrohr Mór 2, Lándler Ferenc 1, Rosenberg József 1, Kovács Gyula 1 K, Német Kálmán 40 f, Bakos János 1, Hajdu György 1, Rosenstein Samu 2 kor., Weisz Márton, Stremet János, Gács Vilmos, Zsiros Károly, Kurtha János, Varga János 1—1 K, Insperger János 50 f, Király Károly 1, Végner István 2 K, Aranyossy Ferenc 50 f, Német Gyula főkocsi-tisztító 2, Matusek Lajos 2, Horváth József 1, Szabó János 1 k, Farka János műh. munkás 60 f, Marics József, Paczay Pál, Kardos Imre, Holubrádi István, Klinkai Elek, Obermayer Sándor 1—1 K, Braun Mór 50 f, Felix Pál 1 K, Juhász Lajos 40 f, Lauter Nándor 1 K, Tarjas György 60 f, Feldmann Ármán 2 K, Kovács Aladár 1, Lövinger Bernát 1 K, Fekete Benő 40 f, Knezsek Gusztáv 1, Valder Salamon 2, Zobel Samu 1, Fejes Vince 1 K, Magasssy Lajos 40 f, Markovics Dániel, Vizi Mihály, Huszka, Rémai, Gaál Géza 1—1 K, Gönczi László 40 f, Szemler Gyula, Friedmann, Steiner Ignác 1, Palik János 1—1 K, Vácz Ferenc 20 f, Rechnitzer Antal 1 K, Tóth János 40 f, Bukovics Gyula 1, Belička János 1, Schwarcz Salamon 2 K, Gottlieb József 60, Hamburger Miksa 60, Szudarevics József 60 f, Sonnenscheier József 1, Vizi Béla 1, Siska János 1 K, Hoffmann Ferenc 60 f, Krausz Ador 1, Friss Ignác 2 K, Kapitány Imre 60 f, N. N. 1 K, Bistei Mihály 60 f, Schwarz Ábrahám 60 f, Szegheő József 1 K, összesen 72 korona 50 fillér.

Ujzsolnai máv. munkások gyűjtése: Szabó János 1 korona, Szlotta Antal, Halla Károly, Hutkai János, Bellán János, Fetter Dániel, Pancsek Mihály 40—40 fillér, összesen 3 K 40 fillér.

Egyes adományok: Horváth Vilmos istván-
telki vendéglős 10 K, Brassó Ilyés Ferencz 1 K, Temesvári István 1 K, Máv nyomda: Varga N. és Konter Mária 1 50 K, összesen 13 K 50 fillér.

Ujabb adományok összege --- 269·66 K
hozzáadva az eddig gyűjtött --- 2195·81 K

Végösszeg --- --- 2465·41 K

(A múlt számban kitűntettünk az Érsekújvári munkások adományaként 23·50 K-át, ezen összegben befoglaltatik a fűtőházi munkások 2·10 K-nyi adománya.)

LEVELEZÉS.

Déli vasut. (A munkások helyzete.) Most, midőn a szervezkedés a vasuti munkások között az ország minden vidékén erősen megindult, hogy a vasuti munkásokat egy erős szervezet táborba gyűjtse, most mi, déli vasut munkásai is tekintsünk körül, hogy milyen nagy szükségünk van nekünk is a szervezkedésre.

Az ország egyik legnagyobb magánvasutjánál a munkaviszonyok a lehető legrosszabbak. Seholl sem lehet jobban a nagytőke, a nagyvállalatok kizsákmányolási rendszerére reá mutatni, mint oly vállalatoknál, amelyeknek több országban vannak üzemei.

Ily vállalat a cs. és kir. déli vasut társaság, amelynek pl. Ausztriában alkalmazott munkásai lényegesebben *jobb* helyzetben vannak, mint a Magyarországi üzemeinknél alkalmazott munkások. Azt hisszük, hogy nem kell rámutatnunk, hogy az ausztriai állapotok mennyiben különböznek a magyarországi állapotoktól. **Egyre** azonban rá kell mutatnunk, hogy azokat a bér- és munkaviszonyokat, amelyek a déli vasut társaság külföldi üzemeinél vannak, nem a társaság nagylelkűsége teremtette. Ausztriában már évekkel ezelőtt rájöttek a déli vasut alkalmazottai, hogy a részvényesek nagylelkűsége csak saját zsebükig terjed és onnan csak az erős szervezkedés hatalmával lehet valamit kicsikarni.

Ez volt a vasuti munkások küzdelmének az utja mindenütt az egész világon. Csak a

szervezkedés hatalmával győzhet a munkásosztály és evvel lehet győzni itt Magyarországon a déli vasut üzemeinél is a munkásoknak.

Ha e lapban el akarnánk mondani mindazt, amit külföldön a déli vasut alkalmazottjai elértek, akkor e lap hasábjait nem egy, de két számban is elfoglalnánk.

Most egyelőre az a célunk, hogy rámutassunk arra a gazdálkodási rendszerre, amely a déli vasutnál a munkások bőrére garázdálkodik.

A déli vasut pályamunkásai Budán eddig 2 K 40 f napidijban részesültek, addig míg Horvátországból ide nem került egy *Stransky* nevű mérnök. Ez a mérnök ur rövidesen átlátott a szitán, hogy lehet az ő lassu, előmenetelét gyorsítani, miként lehetne ő mérnökből főmérnök.

Ez a mérnök ur a maga zsarnokságában minden elképzelhető eszközt felhasznál, hogy a régi pályamunkásokat a munkából elűzze és helyette mindenre felhasználható horvát munkásokat hozathasson. A fizetéseket első sorban is redukálta 1 K 80 f-re, amely a mai viszonyok között egy családos embernek a legszükségesebb életcélokra is kevés. Ilyen állapotok mellett természetesen, hogy minden mérnök, minden felebbvaló valóságos fejedelem, kinek becses jóindulatától függ az alárendeltek jövője és megélhetési viszonya.

E viszonyok kell, hogy a munkásokat életre s szervezkedésre buzdítsa. A déli vasut munkásainak van és volt alkalmuk a társaság külföldi alkalmazottjaitól tanulni. Ne resteljünk tanulni osztrák munkástársainktól, kik a szervezkedés erejével emberi viszonyokat teremtettek a déli vasut osztrák vonalain.

Tehát mi magunk vagyunk az okai annak, hogy minden tekintetben úgy bánnak velünk, mint rabszolgákkal. Ha szervezkedünk és nem bizzuk sorsunkat a részvényesek kegyeire, hanem csatlakozunk a céltudatos vasuti mozgalomhoz, akkor jogokban és a fizetési viszonyokban is elfogjuk érni az ausztriai kartársainkat.

Szolnok. (Szertári munkások helyzete.) Ismét a szertári munkások nyomorúságos helyzetéről szól az ének. Folytonosan egy éneket kell az igazgatóság és a szertárfőnökség ~~fel~~leibe zengenünk, hogy a szertári munkásoknak is joguk van nehéz és fárasztó munkájuk után az emberi megélhetés azon minimumára, amely szükséges egy munkásembernek, hogy erejét fentartva, ne korai ifjúságában legyen testileg-lelkileg összetörve.

A szolnoki szertármunkások anyagi helyzetéről és javadalmazásáról itt szóló hírléket érdemes volna a máv. igazgatóságának kapujára kiszögezni, hadd lássák a cím, rang és vagyonnal rendelkező nagy urak, hogy a nyomorúságnak is van, kell hogy legyen határa.

A szolnoki szertármunkások napidija 1 K és 80 fillér, amelyből a betegsegélyző- és nyugbér pénztár javára ha levonnak, oly kevés marad, hogyha száraz kenyérré és egy kis főzelékre telik is, de családi egyéb kötelezettségeinknek csak úgy tudunk eleget tenni, ha feleségünk is munkába jár, ami gyermekeink felnevelésének elhanyagolásával jár. Így lehetséges az csak, hogy a szegény vasuti munkás nem tud eleget tenni gyermekei nevelésének és a gyermekei az utcán csavarogva elzülölenek a mai társadalmi igazság legnagyobb dicsőségére.

Az akord munkánál, illetve a szénlerakásnál sem fényesebbek az állapotok, egy 10 tonnás kocsinak a lerakásáért kapunk 1 K 50 f-t, 15 tonnásért pedig 2 K 20 f-t. Ennél a munkánál, amely a tüdejét az embernek tönkre és a ruháját hasznavehetetlené teszi, — szintén csak a minimumra van redukálva a munkabér.

Ha a mi sorsunkat intéző jó urak azt hiszik, hogy a szertári munkások türelmességének nincs határa, akkor keservesen csalódnak. Rövid idő alatt a szertári munkások

